

ՏԵՐ ԵՒ ՏԵՐԵՆ
ՅՈՒՆԻՍ ԵՒ ՏԵՐԵՆ
ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏԵՐԵՆ
ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏԵՐԵՆ
ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏԵՐԵՆ

ՀԱՅՈՒՆԵՐ

Bureaux du Journal HAÏRÉNIK
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTT.
CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱՅ
Ս.ԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՕՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գրքեր	300	Փրկ.	75
Պարբերականներ	450	Փրկ.	40
Պարբերականներ	300	Փրկ.	100
Պարբերականներ	150	Փրկ.	50
Պարբերականներ	75	Փրկ.	25
Պարբերականներ	300	Փրկ.	25
Պարբերականներ	300	Փրկ.	10

Թղթատարի ծախքը խմբագրության վրայ
(Թղթման փոխարին փոխարին փոխարին, 115 օրը
փոխարին փոխարին 100 օրը)

غلطه اسكى باق عايد
حيره نيك غزوه سى اداره

10 ՓԱՐԱՅ

Ա.Ռ.Ա.ԶԱՐԿ ԿՐԸ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան
անդամներէն ոմանց հետ այս օրերս
անտեսեցանք Ս. Փրկիչի հաստատու-
թեան վերաբերեալ ինչ ինչ խնդիր-
ներու համար: Իսկ խորհրդ. հոգա-
բարձութեանց օրով միշտ այն
խորհրդ. յայտնած էինք թէ Հի-
ւանդանոցի վիճակը ինչ որ է
փոքր կերպով ազգին պարզեալ
է. եթէ աղէկը աղէկ ցոյց կը
տրուի, պէտք է որ անգոհացուցիչ
կողմերէն ալ պարզուի ամենուն
ազգին առջեւ: Գարաւոր հանրային
հոգածութեամբ կրնայ լայն: Ըսէ՛ք
ազգին այս ինչ քանի պակաս է, այն
ինչ աւելի աղէկ կրնայ ըլլալ, բայց
ասոր համար գիտմի, մարդու, աշ-
խատութեան պէտք կայ: Եւ ասի
մէջ ալ տանք: Մեղի այնպէս կը
թուի թէ արդի Հոգաբարձութիւնը
այսպէս լինելով մեծեւեմաբար
հազարութեան չի վարձար եւ խոյս չի
տար, յետոյ իր վարձ հաստատու-
թիւնը աշխարհի մէջ կատարելա-
գործութեան տիպար մը համարել
չա՛ն հեռու է: Երբան ատեն որ ա-
ւելի մտէն կ'ընտելանայ մանրա-
մասնական, այնքան աւելի ալ
կ'ընտելան թէ ինչ պէտք է ընել, ու
կ'ընէ ձեռքէն եկածը: Միայն թէ
իր փափագները չեն բաւեր, պէտք
է որ Հիւանդանոցի հիմնական բարե-
կարգութեան քեզ հաշիւ խնդրոտ-
ները վերցնելու աշխատին ամէն ա-
նոնք որ այդ նպատակին հասնելու
համար բան մը կրնան ընել:

Հիւանդանոցի բարեկարգութիւն-
ը արդէն աւելին մեծ խնդրոտ-
ներէն մէկը, և գլխաւորը, որա-
նոց է Ստիկայ անանկ ճշմարտու-
թիւն մըն է որուն վրայ տարակու-
սի չըլլար: «Աւելի մեծն որքանոց
և մեծը քորդի պէս պիտի պահենք
Հիւանդանոցը, կըսէր նոր հոգա-
բարձութեան ատենապետը. անանկ
հաստատուն մը կ'ընենք որ Պոլսոյ
եւրոպական հիւանդանոցները կրնայ
գերազանցել: Բայց ասոր համար
նախ պէտք է Հիւանդանոցէն բաժ-
նել որքանոցը: Եւ արդարեւ այսօր 200
և 60 աղջիկ որք կը պահէ հիւան-
դանոցը: Արդ աշխարհիս ոչ մէկ
կողմը կարելի է իբրաւ խառնել
հիւանդութիւնը ու կըրթութիւնը:
Եթէ երբեք թաղի մը դպրոցին մէջ
պարզապէս ներկայ երեք հիւանդ
տանին դնեն, ալ աշխարհ իրար
կ'անցնի: ու ծնողներն ալ իբրաւ
կ'ունենան: Եւ սակայն հիւանդանո-
ցին մէջն ալ կը տանին տղաքներ կը
լնեն: Արդէն հիւանդանոց անուն
տալը Ս. Փրկիչի հաստատութեան
սխալ է. այլ Որքանոց ըսելու է,
որուն մէջ հիւանդներ ալ կրնան
ընդունուիլ, վասն զի աւելի աշա-
կերտ կայ քան թէ հիւանդ:

Այս խառնաշփոթութեան հետեւ
անոնք այն եղած է որ ոչ հիւան-
դանոցը հիւանդանոց է, ոչ ալ որ-
քանոցը որքանոց, լաւագոյն պիտի
ըլլար կամ հիւանդանոցը վերցնել:

ՆԱՆՍԻ

ՎԱՐՋՈՒՆԻ ՊԱՏՐԱՐԱՆԻ ԶԱՄԱՐ
ԵՂԱՍ ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Թրոյալեմ (Պրանսա) անձ մը, որ
անձանց կ'ուզէ մնալ, դրկած է
մեզ 5 օրը:

ԱՅՈՒՆԱՐԶԱՐԱՐ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ
ԽՆԴԻՐԸ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը ըս-
տացեալ է անցեալ օր հիւանդներուն հա-
մար նուէր տրուած աշխարհաբար Աւե-
տարանները:

Մենք խօսեցանք այս խնդրին վրայ
մասնաւոր յօդուածով մը որուն նպատակն
էր զիստարար մեր վարդ մը չըլլանալ-
ներուն մէջ կոտորել: Քննել այն թագուն
հակակրօթիւնը որ կենդանի մնացած է
աւանդաբար աշխարհաբար Աւետարանի
եւ դայի գործածող ազգայիններուն դէմ
«Աւետարար» կ'ըսենք, որովհետեւ շատ
չաւ դիտենք որ այդ հակակրօթները
անձնական փաստ մը չունին զիւրեւն
մէջ, իրենց նախորդներէն ժառանգել են
կարծիք մը որ ընկնելով, հաստատուել
կամ հերքելու հարկաւոր եղած դիտու-
թիւնը չունին եւ չեն կրնար ունենալ:
Այսպիսիներուն դէմ ուղղուած քննադա-
տութիւն մըն էր նամանաւանդ մեր յօդ-
ուածը:

Յայտնի բան է թէ մեծ ուրախութիւն
կը զգանք երբ կը տեսնենք որ Հիւանդա-
նոցի հոգաբարձութիւնը պէտք չէ դասել
այսուհետեւ մեր այս քննադատած անձե-
րուն կալ զին մէջ: Եւ ասի է թէ մասնա-
ւորեն բոլորովին փորձով չեն կրցած
ըլլալ առիթ բերան եւ խորհրդ են իրենց
ուրիշ կողմերէ գաղիք դիտողութիւննե-
րու հաւանականութեան, բայց մասնա-
ւորներու չափազանց խոնարհութիւնը չէ
կրցած ընաւ իրական հակակրօթներուն
ստատիստ արդիքը ըլլալ նուէրին ստաց-
ման, եւ, ինչպէս մեզ կը հաւատեն,
առիթ օրէն իսկ Հոգաբարձութիւնը որ-
քան էր ընդունել նուէրը ինչպէս որ ալ
անցեալ հիւանդներին օր ընդունեց:
Կը մնայ որ այս յօդուած խնդրին վրայ
համաձայնութիւնը տարածուի նաեւ մի-
շեւ ուրիշ մարմիններ ալ որոնք ծրարած
գաղափարներով կը շարունակեն ապրիլ:

ՅՈՒՆԻՍ ԵՒ ՏԵՐԵՆ

ՅՈՒՆԻՍ ԵՒ ՏԵՐԵՆ
ՅՈՒՆԻՍ ԵՒ ՏԵՐԵՆ
ՅՈՒՆԻՍ ԵՒ ՏԵՐԵՆ
ՅՈՒՆԻՍ ԵՒ ՏԵՐԵՆ
ՅՈՒՆԻՍ ԵՒ ՏԵՐԵՆ

ՄԱՆԿԱՐԳ ԱՂՋԻԿ ԶՆՆՈՒՆ

Մանկարգ աղջիկը նոյն ժամուն
նշմարեց անոր երեսին վրայ խոր հաւի
մը յայտնի հետքը:

Բարեւ քեզի ալ, հօրեղբոր որդիս
պատասխանեց, ու հեզ ձայնով մը
քաղցրօրէն աւելցուց. կերպիւրդ, դառն
են, Մէրիճ, եւ սիրուի է աչքը:

Աւելի դառն է ձեռքդ հարկը, ա-
ւելի տխուր է սիրտս: Ինծի մտիկ ըրէ,
Լէյլա, խօսք ունիմ քեզի ըսելիք:

Պահիկ մը լռելէ ետքը,
Գիտես որ քայլդ, իմ կիսն, մե-
տաւ:

«Աստուած փրկէ հոգին» հառաչեց
դեռատի աղջիկը:

Լէյլա, դիտես որ հեռու ժամանակ-
ներէ ի վեր — այնքան որ մարդուն
միտքը կարող չէ յիշել — մեր ցեղին
մէջ աղջիկ մը, երբ հօրեղբորդի մը
ունի, անոր կապուած կը մնայ:

Աւա՛ղ դիտեմ:

Երբ քայլդ ողջ էր, ազատ էիր եւ
կրնայիր ուրիշներ ըլլալ, որովհետեւ
բարի հաւատացեալ մը երեք չի կրնար
երկու քայլերը միասին տանել, մինչեւ
այսօր կրնայիր չէլիներուն զաւակներուն
մէջն ամենէն կտրիճ ընարել ու սիրել,
բայց այժմ, բաղդը իր վիճիւր փոխեց,
ես արդէն մտքի իսկ դուն կարողուած չես
տակաւին: Եւ այս պարզապէս ու պատիւ
ինձ կը հրամայեն քեզի հետ մտնանալու
Եթէ քեզ ձգեմ ուրիշներ, մեր գերդաս-
տանին պատիւը անարգած, եւ անոր
մօթով ծածկած պիտի ըլլամ... մտածէ
մէջ մը Լէյլա: Մեր գերդաստանին ա-
նունը... մտածէ որ հայրդ իմ հօրս
եղբայրն է, միեւնոյն արիւնը երակներ-
նուս մէջ կը հոսի... Լէյլա, կ'ուզեմ
կիսն ըլլալ:

Մէրիճ լռեց: Վատվուեւ, սեւ աշ-
քերը դեռատի աղջկան վրայ սեւեռած,
անձկութեամբ պատասխանին կը սպա-
սէր:

Երկու դառն կաթիլներ աղջկան աշ-
տեղէն վար դանդաղապէս զորեցան:
Գլուխը վեր առաւ եւ աչքերուն թաց
նայուածը երիտասարդին վրայ յառելով
պարզութեամբ ըսաւ:

Սիրտը կը սիրեմ, նշանածս:

Չես ուզեր ուրիշ...
Չեմ կրնար, Մէրիճ, Սիրտը կը
սիրեմ:

Թշուառ աղջիկ, չե՞ս դիտել թէ
ըսեմ միտքով մեր երկուքին ալ մահն
է. ըսեմ մահի իմ ձեռքէս եւ իմ մահս
հօրդ ձեռքէն:

Աւա՛ղ, դիտեմ... բայց ինչ օգուտ
դիտնալ, երբ սիրտս սիրով կ'այրի ու
խուլ է... միթէ լայն փոսի մը խորուն-
կութիւնը կը կեցնէ՞ս սանձարձակ, քա-
ջազի նոյնը: Կամ թէ երիտասարդ
կտրիճը կը համարէ՞ թշնամիներուն թիւը:
Ինչո՞ւ կ'ոնջ մը սէրը տեղի տայ մահ-
ուան առջեւ:

Մտածէ՛ Լէյլա, ա՛խ, մտածէ մէջ
մը որ խեղճ հայրդ ալ գերեզման պիտի
իջնցնես... առանց մեղի ան՝ ալ չապ-
րի:

Աստուած որ կ'արգիւլէ ինձ կ'իկզ
ըլլալ քանի որ սրտիս հրամայեց Սիրտը
սիրել, Աստուած իմ հօրս կիսանքին ալ
հոգ կ'ունենայ: Եթէ կեանքս ինձ մնայ,
այսուհետեւ Սիրտինն է, ա՛խ դայն,
դաշնեմ մէջքդ կը շողայ, մի՛ գիտար
վրաս, անոյ՛ջ է ինծի մահը:

Գիշերը վրայ հասած էր: Միջազգե-
փառաբար գիշեր, ստուերներու ու լոյսի
տարբերակ խորհրդով մը, բանաստեղ-
ծութեամբ լեցուն:

Մէրիճ, վայրեկան մը սքանչալ
նայեցաւ այդ գեղանի ու դիւցազնական
աղջկանը, որ անտարբեր էր իր ձակա-
տագրէն: ու յետոյ աշուրները երկինք
բարձրացնելով, ու արդէն լոյսերը կը
պլպլային:

Աստուած իմ, կամքդ օրհնեալ ըլ-

ՄԱՆԿԱՐԳ ԱՂՋԻԿ ԶՆՆՈՒՆ

ՄԱՆԿԱՐԳ ԱՂՋԻԿ ԶՆՆՈՒՆ
ՄԱՆԿԱՐԳ ԱՂՋԻԿ ԶՆՆՈՒՆ
ՄԱՆԿԱՐԳ ԱՂՋԻԿ ԶՆՆՈՒՆ
ՄԱՆԿԱՐԳ ԱՂՋԻԿ ԶՆՆՈՒՆ
ՄԱՆԿԱՐԳ ԱՂՋԻԿ ԶՆՆՈՒՆ

լայ... ըստ, եւ յանկարծ դաշտոյն մը արագ փայլը պահ մը օդին մէջ շողաց...

... Սանճիր, երկայն մոխրագոյն մօրուքով, նիսան կոորի դիւցազնը, վրանին տակ կը հանգչէր... Արարացիները նստած են իր շուրջը եւ ուշադիր մտիկ կ'ընեն իրենց նախնիներուն քաջագործութեանց պատմութիւնը:

Վրանին առջեւ երեւցաւ Մէրի... գլուխը բաց է, երկայն մազերը սեւ խոպոններով, ուսերուն վրայ կը հանգչին... տարօրինակ բաց մը աչքերէն դուրս կը ցայտէր... յաւիտենականութեան միտումը իր մէջ կարծես հոգին կը սառառնէր... այս զգացումները գերմարդկային երեւոյթ մը կուտար իրեն:

Գլխի Սանճիր յառաջանալով... —Հօրեղբայր, ըսաւ, աղջիկդ՝ Սոսիար կը սիրեր, մերժեց իմ կինս ըլլալ, ահա իր արիւնով ներկուած դաշտոյնը...

Սանճիրին գոյնը նետեց եւ մազերը ճերմկացան... Սոսիարին հանդարտաբար այսպէս ըսաւ. «Շատ լաւ, որդեակ» ու դաշտոյնը դանդաղօրէն երիտասարդին ձեռքէն առնելով, անոր կուրծքը մխեց...

Մեռելներու տխուր աղօթքները ութ օր խոնքան Մէլապա գետին Արարացիներուն մէջ, տողեր քերթուեցան որոնցմով երգեցին Մէրիին ու Լէյլան: Բայց վրանավայրին մէջէն, սպիտակահեր ծերունի մը, կը թափառէր միայնակ, լոխ ու անտարբեր: Ամէն ոք, անոր անցած ատենը, յաղթանքով մէկին կը քաշուէր... Սանճիրն էր ան... խենդեցած:

Ռ. ԷՐԱՍ

ՎԻԼԷԼԵՍ ԿԱՅՍՐ ԶՐԱՆՑՔ, Ը

Պայթիկեան ջրանցքին աւարտումը բոլորովին կ'ազատէ գերմանական նաւատորմը: Եւ անոր հնարաւոր կ'ընէ ճամբուն մէջ ծայրէն միւսը միանալ: Թշնամի նաւատորմ մը որ ուզէ պաշարման վիճակի մէջ դնել գերման նաւահանգիստները անկարելիութեան մէջ պիտի գտնուի: Գերմանական զինուորի գլխավորը համար թէ գերմանական նաւաբաժիններուն միացումը ուր տեղի պիտի ունենայ, Բիլթէ Վիլիսլիմ չափէն, եւ եթէ մինչեւ իսկ այս մասին տեղեկութիւն ալ ունեցած ըլլալ բայց եւ այնպէս անկարելիութեան մէջ պիտի գտնուի անոր դէմը առնելու համար: Երբոր ջրանցքին Գերմանիա կրնայ իր նաւատորմը Պայթիկեան ծովուն մէջ ունենալ եւ 10 ժամ ետքն ալ Հիւսիսային ծովը: Եւ այս մեծ առաւելութիւնէն Գերմանիան զրկուելու համար պէտք է որ կամ անոր նաւատորմը ջնջուի կամ Շլէզ-Վիլի-Լոյթցայնը անկէ առնուի: Արդ Գերման նաւատորմը պաշարման վիճակի մէջ դնելու համար թշնամի պետութիւն մը ալ եւս ոչ թէ 32 ական մարտանաւէ բաղկացած երկու նաւաբաժին պէտք է ունենայ, այլ 64 ականէ բաղկացած: Արդ Ֆրանսացի կամ ուրիշ թշնամի մը եթէ չի կարենայ գերմանական ջրերուն մէջ գերման 50 մարտանաւի դէմ 128 մարտանաւ հանել, ապահովաբար կատարեալ պարտութեան մը պիտի մատնուի:

Հետեւեալը պէտք է նոր ջրանցքը, որուն յատուկօրէն սրբազանք ու վաւերացուցած է ժամանակին ամենէն մեծ

ռազմագէտը Մոլթէ, նկատել աւելի ռազմագիտական եւ զինուորական մեծ կարեւորութիւն ունեցող գործ մը քան թէ Եւրոպայի մէջ առեւտրական գերակայութիւն մը մէջ առեւտրական համար գերմանական ձեռնարկ մը:

Նոր ջրանցքը ոչ միայն պիտի կրկնապատէ Գերմանիոյ նաւային զօրութիւնը, այլ եւ ուրիշ մեծ առաւելական բանակը կ'ազատէ իր ունեցած պարտականութեանց մէկ մասէն: Զէ մոտցած թէ 1870ի պատերազմին ըսկզբնականութեանը բաւական թուով զօրակուսական անարժանութեան դատաւարութեան, հարկադրուած ըլլալով սպասել Հիւսիսային եւ Պայթիկեան ծովերէն սպասելու որպէս զի եթէ Գերմանական նաւատորմը զօրք հանէ այդ կողմերը կարենան զիմարել: Ասկէ ետքը Գերմանիա պէտք չունի նշանաւոր թուով զօրակուսական անարժան պահել Հիւսիսային ծովի քաղաքները:

Նոր ջրանցքը Գերմանիան կը դնէ, հանդէպ Ռուսիոյ, այնպիսի նպատակաւ կացութեան մը մէջ որ կարելի է տեսակ մը գրգռում համարել Ռուսիոյ եւ Ֆրանսայի զրկուած հրաւերը գալու հանդիսատես ըլլալու այնպիսի դէպքի մը որ յատ առեւտրական չէ իրենց: Գերմանիա բոլոր ազգերը հրաւիրեց քալ տեսնել իր զօրութեան հզօրացումը: Այս ցոյցը պիտի նպաստէ խաղաղութեան պահպանման, զոր առայժմ ոչ ոք կ'ուզէ խանգարել: Եթէ հետեւեալը այս պիտի ըլլայ, ցաւելու տեղի չպիտի մնայ, այլ եւ ուրախանալու:

ԶԱՆԱԲԱՍԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Երեկ հասած թերթերը բան մը չեն պարունակել Սոլլապէրիի գահալինի վերջնական կազմակերպութեան մասին: Սակայն պահպանողականներէ եւ միութենականներէ կազմուելիք նախարարութեան մը ստուգումները եւրոպական ընդհանուր մամուլին խորհրդակցութեանցը նկատելի մատակարարէ: Ինչ որ կը գուշակուէր իրականացաւ, ինչպէս որ հեռագիրները ծանուցին: Լորտ Սոլլապէրիի գահակցութեան դահլիճ մը կազմեց պահպանողականներուն հետ մէկտեղ առնելով ազատական միութենականները: Շատ կարեւոր եւ ուշագրաւ իրողութիւն մըն է այս: Միութենական խումբը ազատական մեծ կուսակցութեան ըստմունքէն ի վեր այս առաջին անգամն է որ իշխանութեան գլուխ կ'անցնի: Բայց թէ այսպիսի տարբեր տարբերներէ կազմուած նախարարութիւն մը մինչեւ ո՞ր աստիճան պիտի կրնայ համերաշխութեամբ գործել տեւական կերպով, յայտնի չէ: Իրաւ է որ պահպանողական թերթերը ամէն եղանակի վրայ կը կրկնեն թէ համաձայնութիւն կատարեալ է մէկ կողմէն Պ. Չէմպլէյնի եւ միւս կողմէն լորտ Սոլլապէրիի եւ Պ. Պալ-

Ֆորի միջեւ: Այս ըսածին հաստատելու համար ըրած մեծամեծ ջանքերն ցոյց կուտայ թէ կատարելապէս ապահովութիւն չունին գործին վրայ: Նշանակութեան արժանի է նաեւ որ մինչ թայլով խանդավառ կ'երեւէր դաշնակցային դահլիճի մը կազմութեան համար, անդին պահպանողական Սքանսարսն ու Սենթ-ձէյմ'ս Կաղերը, շատ պաղ կը մնային Պահպանողականները այնքան վոյթեանքն չէին շուտով իրենց վրայ առնելու լորտ Սոլլապէրիի գործերը: Կը յուսային որ երեսփոխանական ժողովին լուծումը հրաժարեալ դահլիճը ինք կ'ընէ:

Այս ամէնուն հետ մէկտեղ նոր նախարարութեան ինչ ըլլալիքը որոշ կերպով պիտի չի գիտցուի ընդհանուր ընտրութիւններէն առաջ: Կը գուշակուի որ պահպանողական ու միութենական կուսակցութիւնները միացած ստուար մեծամասնութիւն պիտի ունենան: Եւ այն պարագաները որոնք լորտ Սոլլապէրիի անկումը առաջ բերին այնքան նըպաստաւոր են պահպանողականներուն որ ասոնք շատ հաւանօրէն երկար ատեն պաշտօնի գլուխ պիտի կրնան մնալ:

Եթէ պահպանողականները ուրախութեան մէջ են ու ազատականներն ալ խառնաշփոթ կացութիւն ունին, անդին Իրլանտացիներն ալ տարափոխ կերպով բարկացած են: Մինչեւ վերջին վայրկեանը կը յուսային որ լորտ Սոլլապէրիի պաշտօնը պիտի չարժանակէր եւ քուէարկել պիտի տար Պ. Չոն Մորիի առաջարկած հողային օրինագիծը: Հիմա նախարարութեան հրաժարականը զիրենք պիտի հարկադրէ վերադառնալ իրենց ընտրողներուն առջեւ դատարկ ձեռքով, թէ եւ միշտ ուղղամտութեամբ նեցուկ եղան նախարարութեան: Միայն թէ մեծ սխալ մը գործեցին չի քուէարկելով նախարարութեան հետ Բլումսթրի արձանին հաւար, եւ ասով դահլիճը փոքրամասնութեամբ ձգեցին: Այդ օրը ցոյց տուին Անգլիոյ ազատականներուն թէ իրենց խաղը իրլանտացիներուն ձեռքէն խաղը դարանին մէջ, եւ պահպանողականներուն թէ նախարարութիւնը տապալելու շատ դիւրին գործ մըն է: Իրլանտացիները այսպէս բարոյական մեծ պատասխանատուութիւն մը ունին նախարարութեան տապալման մէջ: Ասկէ ետքը ընելիքն իրարմ մէջ ընտրութիւններէն, եթէ բաւական թուով վերադառնան եւ զիրար չի պատուեն կրնան ձայներդնին մտիկ ընել տալ:

Միջազգային մամուլը ընկալանա-

բար աւելի կարեւորութիւն կ'ընծայէ նոր նախարարութեան արտաքին քաղաքականութեան: Երեկ գրեցինք Տեպլայի մէկ խմբագրականին մէջ յայտնուած կարծիքը Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ասկէ ետքը ունենալիք յարաբերութեանց մասին: Նոյն թերթը Լոնտոնէն կը հրատարակէ թղթակցութիւն մը ուր գրեւ թէ խմբագրականին մէջ պարզուած կարծիքները յայտնելով հանդերձ կ'ըսէ «Փորէն Օֆիսի ուղղութիւնը մեծ փոփոխութիւններ պիտի չի կրէ»: Բայց աւելի միակերպ, աւելի կանոնաւոր եւ երեւմն աւելի հայտարար ըլլալու առաւելութիւնը պիտի վայելէ, վասն զի ընդհանրապէս պահպանողականները կ'աւանդուին չեն արտաքին քաղաքականութեան տեսակետով, եւ կրնան ընել այնպիսի զիջողութիւններ որոնք անկարելի են ազատականներուն: Եւ յետոյ օտար երկիրներու մէջ պահպանողականներէն չեն սպասեր այն ինչ որ ազատականներէն կը յուսացուի պարապ տեղը»:

Անգլիական մամուլին կարծիքը

նոր նախարարութեան վրայ:

Թայլով կ'ըսէ թէ բարեբաղդութիւն է որ լորտ Սոլլապէրի արտաքին գործերու նախարարութիւնը ստանձնեց: Ոչ ոք անոր չափ կը վայելէ երկրին վառահալութիւնը: Լորտ Սոլլապէրի Փորէն Օֆիսի մէջ պիտի դառնէ շատ մը կարեւոր գործեր որոնք լուծում մը կը սպասեն:

Սքանսարսն կ'ըսէ թէ լորտ Սոլլապէրի նախարարապետ եւ արտաքին գործերու նախարար անուանուիլը գործեալ պիտի պատճառէ ժողովրդին ամէն դասակարգերուն:

Տեյլի Կրաւիթ կ'ըսէ թէ Սոլլապէրիի դահլիճը մեր ժամանակին ամենէն զօրաւոր նախարարութիւններէն մէկը պիտի ըլլայ:

Արտաքին լուրեր

Ա. Ն. Գ. Լ. Ս.

Կատսթոն հրապարակային կեանքէ բոլորովին կը քաշուի, ահա մեծ լուրը գոր երեկ իրիկուան թերթերը մեզի հաղորդեցին:

Նախորդ նախարարապետին որդին Հերպերթ Կլապթոն բացարձակապէս յայտարարեց թէ իր հայրը այլեւս զիտակութիւն չունի հրապարակային կեանքի մէջ մտնելու: Եւ ոչ իսկ իր ընտրելի պիտի ներկայանայ Սիտթիսին:

Սոլլապէրիի մարդը այսօր 65 տարեկան է. ծնած ատենը իր այսօրուան արիւղաւոր կրկու վիճակուած չէր: Իր

անդամակ եղբորը մահուամբ իր հօրը մահէն յետոյ 1868 ապրիլ 12ին Սոլլապէրի մարդիկ եղաւ:

Պահպանողական կուսակցութեան արդի տեղը շատ կանուխէն ինքզինքը քաղաքական կեանքի նուիրեց, երբ Օքսֆորդի համալսարանը ուսարտեց իր ուսումնարան շրջանը, անմիջապէս եւրեան եկաւ ինչ որ միշտ եղաւ ետքը: Այդ ատեն քաղաքականութեան հաստատումը հակառակորդ մը, երեսփոխան ընտրուեցաւ Սթամֆորտին երբ 23 տարեկան էր, եւ անմիջապէս Թորինքերուն մէջ կարեւոր տեղ մը գրաւեց: Գրեթէ անմիջապէս սկսաւ կոտորի կատսթոնի դէմ: Կերականութիւն եւ տաղանդ ցոյց կուտար խորհրդարանական մեծ պայքարներու մէջ:

Մասնաւորապէս 1866ին հակառակ. ցաւ ազատական կուսակցութեան պիտի կողմէ անաշխատութեան դուրսբերում: Նոյն տարին լորտ Տեյլի զինքը Հնդկաստանի նախարարութեան պետ նշանակեց:

Արդի նախարարապետին Անգլիայի եղբայրը մահու 1865 յունիս 13ին, ձգելով իր կրտսեր եղբորը, որ մինչեւ ան ատեն Լորտ Ռոզպէրի Սէսիլ կը կոչուէր, դերակում Գրանսպրի տիտղոսը: Սոլլապէրիի մարդին ալ մտնելով 1868 ապրիլ 12ին, Մրանսօրին նոր դերակումը ժամանակէն անոր տիտղոսը եւ Լորտերու ժողովին մէջ աթոռը: Մինչեւ այն ատեն երեսփոխանական ժողովին մէջ միայն երկակայանութիւն եղած էր Սթամֆորդի: Կատսթոն 1868ին իրականութեան գլուխ վերադառնալով Սոլլապէրիի նոր մարդին ալ պայքարեցաւ ազատական նախարարութեան տաքարկած բոլոր օրերն անցնելուն դէմ մինչ 1874: Այդ թուականին կազմուած պահպանողական նախարարութեան մէջ Հնդկաստանի նախարար եղաւ:

Արտաքին քաղաքականութեան խնդիրներու մէջ անաշխատ ձեռնհասութեան ստացած էր եւ Խորհրդարանին մէջ մեծ հեղինակութիւն կը վայելէր երբ 1878ին լորտ Տեյլի որ անհամաձայն էր նախարարապետ Տ. Տիքայէի հետ (որո Պրեսֆիլտ) հրաժարեցաւ. անոր յաջորդեց Սոլլապէրին: Ազատականները 1890ին նորէն պաշտօնի գլուխ անցան եւ Սոլլապէրի ալ եղաւ նորէն ընդդիմադիր, եւ այնպէս մնաց մինչեւ 1885 երբ յաջորդեց Կլապթոնին: Բայց քանի մը անգամ 1886 յունուարին նոր ընտրութիւններ կատարուելով ինքն ալ տեղի տաւ ազատականներու պետին որ 1886ին կատարեց նոր ընտրութիւնները: Կապիտալիստները մեծամասնութիւն չունեցան, լորտ Սոլլապէրի նորէն նախարարապետ եղաւ 1886 օգոստոս 7ին: Բայց 1892ին յուլիսին հանրային կարծիքը նորին նպատակները ըլլալով ազատականներուն ասոնք կուսակցական նախարարութեան եւ Սոլլապէրի քաշուեցաւ: Հիմա նորէն կուգայ եւ հաւանօրէն կը մնայ երկար ատեն:

Բարիգի մէջ թերթերուն թիւը 1895ին նորէն աւելցաւ: Մինչդեռ 1894ին Բարի 2387 թերթ կը հրատարակուէր, այս տարի այդ թիւը բարձրացաւ 2,401:

Այս թիւը հեռանալու ստորագրած նուաճումով է:

Հիմա 107 ընկերակցական թերթ կը հրատարակուին, անցած տարի այդ կոր-

ԹԵՐԹՈՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի (89)

Ժ. Բ. Ր. Ս. Ե. Լ.

ԲԻՄԱՊԱՐՏԻՆ ԱՂԶԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԵՐՈՐԴ

ԼՔԵԱԼԸ

Դ.

Գործը շատ պարզ է, այնպէս չէ, պարտներ. նախատուողը մենք ենք, ուստի ստորերը հետերնիս բերինք: Թէ որ կ'ուզէք, Պ. Թիւթիանի երկրորդ վիշտ պատմել պէս, կրնանք սկսիլ:

Ու սկսաւ ճամբան խորները նայիլ:

—Ահա՛ ան ալ կուգայ... ըսաւ մատովը ցուցնելով սեւ կէտ մը, որ երթալով կը խոչընդոտէ:

—Շատ լաւ, ըսաւ Սեն-Լանպէր, որուն այս անգամ, բացառաբար, այս անգամ շատ լաւ յարմարեցաւ:

Կաթնին Տէրթ մէկ նայուածքով սարսափեց ու շրջականներ աչքէ անցուց:

Դանի ծանր յառաջացաւ եւ Թիւթիանի

բարեւը տաւ կատարեալ քաղաքավարութեամբ:

—Ներողութիւն կը խնդրեմ ուշ գալուս, ըսաւ բարձր ձայնով մը, որ իր սովորական աստիճանէն դուրս կ'ելլէր, բայց զիտեցէ՛ք որ շատ ուշ իմաց տըրուեցաւ ինծի...

Սեն-Լանպէր մեծ փոքր կը ցուցնէր, երկու սուր առեր էր եւ կը ջանար զանոնք չափել: Միայն թէ այս գործը, իր կարճատեւ աչքերուն համար, շատ մեծ դժուարութիւններ կը ներկայացնէր: Մէկ մը սուրբերուն երախակայէն կը բըռնէր եւ մէջ մը սայլէր, այնպէս որ քիչ մնաց ենթաստիկ ու ինքզինքը կուրցնէր:

Տանիլէ տիւթիան, ինքզինքը Բարի-զի ամենէն վայելուչ, ամենէն բարեկիրթ ազնուականներէն մէկուն առջեւ տեսնելով, կը ջանար անկէ վար չմնալ: Թիւթիանը հաներ էր ու տեղը կը փնտռէ:

Ենթադրեալ ուլ սուրբերը առաւ եւ մէկը Տանիլէի յանձնելով՝ միւսը Թիւթիանի տուաւ:

Գրիթիան ալ իր թուաչէ կրկնողը կը հանէր:

Բիւր կարծես կը վարանէր սուրն առնելու եւ բարեկամին տալու:

Աչքերը Կաթնին Տէրթօթի աչքերուն հանդիպել էին եւ անոնց մէջ գոխալին խաղաղ մը տեսեր էր:

—Արդեօք ինչ նոր պատուութիւն պիտի գործէ, կը մտածէր Թիւթիան: Սակայն հարկ էր գործել:

Բիւր դարձաւ ու սուրբ Գրիթիանին տուաւ:

Գետոյ երկու զէնքերուն ծայրերն իրարու բերելով՝ կը պատրաստուէր, ինչպէս որ սովորութիւն է «Արիւն» պատման» ըսել, երբ Կաթնին Տէրթօթ յառաջացաւ եւ ձեռքը երկնցնելով՝ գաւազանովը երկու սուրբերն իրարմէ զատեց:

—Կեցէ՛ք գուցէ, ձայնը ալ աւելի բարձրացնելով, այս մենամարտութիւնը չի կրնար տեղի ունենալ:

Այս խօսքերուն ըրած ատեն զուրկ դարձուցեր էր դէպի այն ծառաստանը, ուր ժամ պահուում էր:

Տէրթօթ շատ դիւրաւ գտեր էր անոր ուր ըլլալը:

Իր ձիերէն մին ցոյց տուաւ էր զայն: Կենդանին խնդրելով՝ նմաօրինակ խնդրեալ մըն ալ լուրեր էր ծանոթուն մէջէն: Ախորի երկու ընկերները հեռուէն ձայնեցին էին զիրար:

Թիւթիան մեծ փոքր կը ցուցնէր, մինչդեռ Գրիթիան աչքերը երկնց կը բարձրացնէր՝ այս նոր տանջանքին տուկալու զօրութիւն խնդրելու համար Սոստիմէ:

—Պարոն կոմս, ըսաւ Պ. Տէրթօթ, զիտեցէ՛ք որ բարկութիւնը այս միջոցին ընտելու օգուտ չունի, Դուք ալ ինծի չափ աւ զիտեցէ՛ք որ այս մենամարտութիւնը անկարելի է:

Այս խօսքերուն յաջորդող ծանր լուծութիւնը խղճեցաւ Սեն-Լանպէրի ձայնէն, որ կը գոչէր:

—Է՛հ, ինչո՞ւ չէք սկսիլ...

—Կը կրկնեմ որ, շարունակեց Պ. Տէրթօթ անդրադառնալով անդրութեամբ մը, զիտեցէ՛ք թէ անկարելի է մենամարտել այս մարդուն հետ...

—Է՛հ, գուցէ Տանիլէ տիւթիան գոհնի կը ջանակով մը, ատանկ խօսք չըլլար: Ինչո՞ւ անկարելի է եղեր...

—Լանս զի, յարեց Պ. Տէրթօթ գոհացող ձայնով մը, այս մարդը նշաւապի պատմի մը դատապարտուած է, վա-

ղն զի այս մարդը նախկին կալանաւոր մըն է, որ մարդասպանութեան համար քսան տարի թիարանի դատապարտուած է...

Թիւթիան անգամ կը կրճատեց իր անգոր կատաղութեամբ մը բռնեցը կը սեղմէր:

—Գիտե՛ք որ, ըսաւ խուլ ձայնով մը եւ գրեթէ Պ. Տէրթօթի ականջն ի վրայ, գիտե՛ք որ դուք վատերուն ամենէն ցածն էք...

—Չէք կրնար զիս գրգռել որ ձեզի հետ մենամարտիմ, պատասխանեց Տէրթօթ: Խոտուողանցեք որ դուրսուրթիւնը այդ կերպով հարկելը շատ դժուրին է:

—Այո՛, կրկնեց Բիւր, դուք վատին սխիւթորին մէկն էք... նորէն կ'ըսեմ:

հօր
 զպէ-
 թեամ
 ինք
 եր
 ի
 ա ե
 Կաթն
 նու
 մը
 Գոր-
 ջա-
 Լ մը
 Կառ
 Կառ
 Եր-

[illegible]

၀-
၂၇
၁-
၃၆
၄၅
၈၉

L
v
H
Lo
HL
Ho
Lv
Ly
Hu
HJ
pf
lo

[Faint vertical markings or bleed-through from another page]

—
—
—

1.
2.
4
—
E
f
—
—
—
—
—

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ՌՈՒՄԻՆԻ
կողմա կը հերքէ այն բարե թէ կա-
ռավարութիւնը պատշտոնապէս պիտի ծա-
նուցանէ ֆրանքուստու նիդալակացութիւ-
նը, բայց կը հաստատէ թէ Պ. Հանթթօ
հետգործակցութեամբ խորհրդին պիտի ներկա-
վորեն լինեաճաղանական խնդրին համար
ձրանաթի եւ Ռուսոյ միջեւ կնքուած
պայմանագրութիւնը : Երկու ազգերու
ձրանաթի կ'ապառովեն Մայրագոյն-
Արեւելքի մէջ յատուկ առաւելութիւններ :

ՔՐԱԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄԸ
Էմանիլիսպար Տիկինն ին համառ-
ւաբ ներկանք Ալեքսանտր Տիւմա Ռը-
րին . . . ամուսնացաւ տիկին Ռէնէի
հետ անցած չորեքշաբթի , Վիքթորին
Սաբուտու եւ Լըլուլի ամուսնութեան վը-
նաներուն մէջ են :

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՌՈՆ

Նանկայէն կը հաղորդեն թէ Ճառնի
ընթացումը հիւպատոսը հոն վերագրածը
է, եւ հաստատուեր է իր պաշտօնա-
տուրը :

— Բողոքէն Թ'այլիկ կը հաղորդեն թէ
Միկատիկ կ'առաւիարկէ իրաւոր որդած է
յի թղայտի որ , իր խաղաղասիրական
քաղաք սկսնալ թիւան հակառակ ո'ւ եւ
յազատ տեղի ունենայ : Ընդդիմադիր
կուսակցութեան յանձնատարրն իր ձր-
ուեր է եւ արգիլեր է անոնց գումա-
րակը :

ՕՐՈՒԱՆ ՆԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Հունիս, 26 յունիս
նախարարութիւնը լինելուպէս հե-
տեւել կերպով կազմուեցաւ.
Լոճ Սուլպեհի նախարարապետ եւ
նախարար արտաքին գործերու :
Լոճ Հոլպեհի, դատական գործերու :
Լոճ Տրվնեպար . նախագահ պետա-
կան խորհրդին :
Սոր Թխարս եթն քրոս, Լորտ

Պալատը, Եւթապեան նախարար .
Սըր Մաթիոն Հուպը Րիսիք, ներքին
գործերու նախարար .
Պ. Չկալյրեան, Գաղթականութեանց
նախարար :
ԼոՐ Լեհեսասաւուն, պատերազմական
նախարար :
ԼոՐ Շալիլլըն, Հնդկաստանի նա-
խարար :
Պ. Կօզեան, ծովային գործերու նախա-
րար :
Սըր Մայլ Հիխ-Պալ, առաջին Լորա
Դանձարանին :

հրատարակուած եւ այս մարզուն պատ-
միր վերահաստատուած ըլլալ։ Այս
մարդ թիւարան գացաւ է թէ ոչ իրեն
զերէ ան է։ Դառով ինծի, չեմ կրնար
թողի որ ագնուական մը, որ զիս վկայ
նշարած է իրեն, թիւապարտի մը հետ
մննամարտի։

Տանիէլ ա՛յլ չմտն շատ ուրախ էր,
նախ վառն զի մննամարտութենէն
կ'ազատէր, որով չհետեւ թէ եւ կ'ուզէր
անխօսութիւն ցուցնել, բայց զորոք
եւ մնալուն զո՛ւ էր, վառն զի Բրիտի-
ան։

Վախ պատճառներ էր բերել։
Յետոյ՝ վառն գի ղէն վրէժխնդրու
թիւն էր այսպէս խալառառակել տոյն
մարդը, ու վրայ ձեռք վերուցեր էր,
եւ իր տոյն ուրախութիւնը յայտնեց
չափ գոհնիկ ու կոյտ կերպով մը։
—Ո՛ր, ամմնեմն, գոյեց անշնորհ
ծննդով մը, նախկին թիապարտի մը
նետ չիմ կնարք մննամարտով։ Ի՛նչ խալ-
առախութիւն... խելքս չի հասնիր որ-
—Ի՛նչ բանի ըստարարութիւնը չի հասնիր,
պատասխանեց Զօքօգ ահոր ղէմը կե-
նալով եւ աչքերուն մէջ նայելով։
Սիյն քողո, կառնիք, որ անորոք են

[illegible]

Հետոն անուանով անդլիացի մը Երբք-
չայորի մէջ սպաննեց իր երիտասարդ կի-
նը եւ զուակր . մարդասպանը ձերբա-
կալուեցաւ : Արորի մէջ, ոչ հետուա-
տեղէն ուր զանուած էին զոհերուն դի-
մանները, գտնուեցաւ նաեւ ասոնք թա-
ղուելու համար Հէօտորնի գործածած բաւը
— Տմոսիսի հիւանդութիւնը . թըշ-
ուսառակոտ միջոցապնըր, որոնք ու ցո-
ւեռնէն ետքը, հիմայ ալ երբ կը յարձա-
կին տոմթէսին վրայ, որ արքան չառ-
կը գործածուի զանազան ձևերու տակ .
Անգլիական թիբթ մը կը նկարագրէ այս
տար հիւանդութիւնը որ, երկու երեք
սալոնի ի վեր կը ձարուի Անգլիայի
տոմթէսներուն վրայ, զլիսաւորաբար
կէրնարի եւ Ուայթի մէջ . Այդ հիւան-
դութիւնը չափանս տուններուն վրայ
միայն կը տեսնուի : Տերունները կը խո-
սեն ինչպէս զանազան արագէն տեղ

Եթէ արմատը ճնշւեալ, կը տեսնեն որ փայտային մասը ազոտոտ ու թփու դեղին գոյն մը լռնի, որ օդին շոշափմամբ աւելի կը թփոխայ: Հիւսանցութիւնը յառաջ բերողն է Ֆիլարիփոմ Լիփօհիքիլ անունով մանրաբոյսաբան կենդանի, որ արմատին մէջ կը մտնէ եւ ամբողջ առունկը կը վարակէ: Բիշէ ատեն ետքը ցողունին վրայ բարակ խաւ մը կը տեսնուի: Ասոր միակէշարմանն է հիւսանց արունկը հանել, այլեւ եւ հողուն մէջէն աւ կըր լինան, որպէս զի Եթէ հաւանութիւնը մնացած են մննջութիւն:

«Ծ Ա Ղ Ի Կ»,
Վաղն առաւ հրապարակ կ'ել-
է Մալիխի Յրդ Թիւը որ նուիրուած է
ՊԵՏՐՈՍ ԱՂԱՄԵԱՆԻ
խիշատակին : Բովանդակութիւնն է հե-
տեւեալը .
Պետրոս Աղամեան .— խիշատակներ .—
Արեւիկ Զօգանեան
Նամակ Ս. Մամի-
կոնեան .— Պետրոս Աղամեան
Աղամեան, իր մտերմութեան մէջ .—

Դերասանը (Քինգն հատուած մը).— Ալեխանճը Տիւմա
Մոռցուած էջեր. Աշաման հիւանդ.
Լեւոն Բաւայիւան
Վերջին ներկայացումը Արեւի Զօպանեան
Այս արտաւտուոր թիւը, որ 40 էջ
կը պարունակէ, պիտի ծախուի բացա-
ռաբար 2 դրուշի: Կրկուսանք որ այս
թիւը մասնաւորապէս պիտի գնահատ-
ուի Աշամանի համակրողներէն:

մըն էին իրեն համար, ուղեց համարձակ-
կութիւն ցուցնել ։

— Ինչեւն չի հասնիր որ ինչպէս կա-
րելի է ասանկ մարդու մը վկայ ըլլա՞ր
մենամարտութեան մը մէջ ։

Բայց մը բառեր ըսելուն զղջաց ։

Հարկա թէ այս խօսքերն աւարտե-
րը, Թօքեօզ, որու բարկութիւնը պոռթ-
կաւ տեղ մը, յազուրի մը կը փնտռե-
ր մէկ ձեռքովը անոր կողորդէն բռնեց
միւս ձեռքովը ձեռնոցը, զոր հանքը էր
ճանի մը անգամ անոր զթիւ բերնին

— Թշուառական, ըստ... Կը հա-
մարձակը՝ զիս նախատեսի...
Եւ երբ գտնի մը անգործ պայպէս
ձաղկէց զանիս դերկոմսին դէմը, որ
կասկարմիր եղեր էր, թողուց եւ ու-
ժով մը հերկով զայն ու Տանիէլ գնաց
ծառի մը զարուհեցաւ։
Սէն-Լազարի շատ տարտամ կերպով
ընդհմարեր էր այս տեսարանը եւ գոր-
ծիս ինչ ըլլաւ չէր կրնար հասկնալ
ծայց գլուխը չարկելով՝ սուր ձայնով մը
«շատ բաւ» ըսաւ։
Իսկ փօքեզ վազէց իր Բրիթիշ
քառակուսի տնակը։

հարկու յուսահատութիւն մը կը կար.

ՄէլԱՄԼԸԳԻ արարողութիւնը ուր-
բայթ օր կատարուեցաւ Համրիտին մըզ-
կիթը ուր գնաց Վեհ. Սուլթանը եւ ուր-
բայթին միջօրէին աղօթքը ընկն յետոյ
վերադադրաւ կայսրական պալատ :

Մասնաւոր Արկղի սրահին մէջ կը
գտնուէին Հղանտայի դեսպանը իր թարգ-
մանին հետ , Ֆրանսայի դեսպանատանն
պինուորական կցօրդը , Մերսիոյ դես-
պանատան պինուորական կցօրդը եւ Պ.
Թիւրխան :

Դիւրմահական պառակ շողմնուէին հը-
րամանատարը սպանիբուն հետ , Աւստրի-
ական դեսպանատան զինուորական իր-
ցօրդին կինը , զօրավար Ռիբեքօն եւ կը
կինը , Իսմայիլ Կասպլանքի պէն , տգը
եւ տնօրէն Թեւիքիւմ Թիւրք Թեքթիւ
Ներկաներէն ոմանը արժանացան

Էմման պէյրի միջոցառում

ՆԱՀԱՆԻԳՆԵՐՈՒՄ ԴԻՃԱՅԻՆ. Յունիս

14 Թուականով Մեծ-Եղարքում թանկահասած հեղափոխությանը կը ծանուցանեն թէ հորոհու Դեմ. Սուլթանին՝ կատարելահեղափոխութիւն եւ ապահովութիւն կը տրին ինքի, Էրզրումի, Էնկիլիթի Մամուրէ-Իսկի-Իսկի, Տրապիզոնի Պէրութի, Վանի, Ատանայի, Տրապիզոնի եւ Պիթիսի նահանգներուն մէջ:

ԵՐԿՐԱՆԱՐՈՒՄ արկածախնդրուն միջ:

է 8,178,437 զրուշ :

ԵՐԿՐԱՆՔԱՐԺ . Կայսերական Դիտա-
րանը հետազոյր մը ստացեր է Քասթա-
մոնիէն ծանուցանող թէ ուրբաթ առ-
տու ժամը 3ին միլիոնները Թասիաի մէջ
երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգաց-
ուեր է :

—Ուրբաթ առտու ժամը 10ին ատեն
ներկեր երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մըն ա
զգացուեր է Մալաթիա :

ԱՆԴՆՈՒՄ ԹԱԳՈՒՆԻՆԵ ԳԱՆԱԿԱԼԱԼՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐԵԴԻԱՐԺԸ ԸՆԿՈՒՄ՝ ՈՐԴԱՐԱՅԻՆՈՐ, ԹԴԱՐԱԿԱՐ ԳԱՆՈՒՈՂ ՕՍՄԱՆԵԱՆԱՆՈՎԱԿԱՆ ԵՆ ՈՐԻՆ ԴԵՍԱԿԱՆԱՌՈՒՆԵՐՈՒ ԿՄԱՆԻՆ ԶՈՔԵՆԱՆԵՐԸ ԴՐՕՂԻԿԱՐԴՈՒՄԸ ԷՆՆՈՒՄ :

ԳՈՒՆԵՐԱՆ ԳՍՆԱՌՆԵՐԸ, ՅՈՒՆԵՍԿՈ 12ԷՆ 13 ԳԴԱՐԱԹԱՅԻ ՄԷՂ ՄԷՂ ԲԱՆՈՒՈՂ ԵՆ ԵՆ 2 ՄԱՆՈՒՈՂ ԱՈՒՂԻ ԲԱՆՈՒՈՂՈՒՆԵՐԷՆՈՒ ՅՈՒՆԵՍԿՈ 13ԷՆ 14 ԱՍԱՆԱՅԻ ՄԷՂ 9 (ՇԱՐԱՆԱԿՈՒՄԸ ԿԱՐԴԱՅԻ ՆՈՐԴԱՅԻ ԵՐԵՐԸ)

բացողներ եւ որ խելքը կորսնցուցեր էր
Մինչեւ իսկ չէր կրնար բարեկամին
Մխիթարական խօսքերուն իմաստը հաս-
կնալ։
Թշուառին ո՛չ ցաւերը լմնցեր էին
սակիցի եւ ո՛չ չարչարանքները։
Ի՜նչ աւելի սոսկալի, աւելի օրտա-
կեղեք չարարանք մը կար իրեն վերա-
պա՛ռած։
Կաթոն Տէրթօժ, մասնաւոր դիտա-
ւորութեամբ մը, ենթասպալոյն թեւը
մտեր էր։

այս դործին մէջ մտած ըլլալուն, տեղեկութիւններ կը հարցնէր անոր :

Արդհանուր զարմանալի կ'երեւնար իրեն որ Փօքսթըլի պէս պատուաւոր, ազնուական մարդ մը թիապարտի մը բաւրեկամէն ըլլար :

— Բայց կ'ըրջապէս, պարոն, ըստ երրորդ անգամ ըլլալով, ապահով է՞ք ատոր . . .

Կասեմօն Տէրքօտ ճիշդ իր ուզած տեղը հասնէր էր :

Այն ծառաստանին եղերքն էին, ու ժամ, չնչասպառ, խեղաքնոր, այս տեղին

Հէր վախցնէր :

5. Օտմ. Կայս. Պանքայի յառաջիկա
 ՄՐՃՄԱՆՑ համար մասնաւոր եւ նպա-
 տակալարժար գումար :
 6. Գրուտ. Դանտակ Արեւելեան
 եւ Եւրոպական Թշխմ.ՊԻՈՇՄներուն
 7. ՅՕԴԱՅԱԻԻ ղէմ անմիջական
 դարձան Ալքօքի Ամբրիկեան ըլաւթը-
 ներով :
 8. Հրդեհի եւ մանաւանդ ԿեԱՆՔԻ
 ղէմ ապահովագործիչներ ժամնակի եւ
 զիրարմծարկի պայմաններով :
 Դ ի ի յ
 ՄԿՐՏԻՉ ՇԱՀՆԱՅԱՐԻ գրասենեակ-
 ները :
 ի Տէլիքիէ Խան, Ղալաթիո հրապարակի
 վրայ :
 Դ Ե Ր Ձ Ա Կ
 ՄԻՆԱՅԱՆԱՅԱՆ ԷՕՈՍՈՍՈՐ
 3=23

Պանեն-Գաբու, Մեհրամբեհան դեղաբան
 Բին դին, բիւ 19

Միասնական Ներգրող Կր ճանուցանել
 Թէ պատրաստ են դիւրամատչելի պայան
 ժամներով շինել ընտրող ապրանքէ եւ
 վերջին տրաճեւելեաց համեմատ ճաշ
 շակարեւ հագուստները : Նոյնպէս անոր
 որոնք պատրաստ հագուստի մը գինէ
 աւելի չեն ուզեր վճարել , այոյն վաճա
 ճատուն մէկ պիտի կրնան նոյն գնով չա
 փու միայն եւ համեմատաբար աւելի լա
 կերպասէ հագուստներ շինել տալ :

Գ. Ա. Ն. Ա. Ր. Պ. Ե. Բ. Ի
 (Գալճայի)

5-5

գրուցադրութեան գաղղիբէն հնչումներէ
հայերէն գրով գրուած այս երկրորդ օր-
պագրութեան հրապարակ ելաւ. ձեռնա-
«Բիւզանդեան դատան» : Գաղղիբէն
լեզուի նորագոյտքը եւ բնօրէնրապէ-
գաւառաբն ազգայինը, մեծապէս կրա-
օգտուելի այն օգտաւատ հրատարակութե-
նէն :

Գիւն 10 դառնեկան
Վաճառման կեդրոնատեղին է Ի Ղա-
լաթի Սեղբոս խան թիւ 5 «Բիւզանդե-
ան դատանը» : 2—4

ՀԵՐԻԿ ԱՎԵԱՐՈՅԺ
ՏՈՔՈՔԻ ԻՆՎԵՍՏՈՐ ՍԻՆԵՄԱՆ

Հարաժամանակ ամալայոր Չորեքոր ԵՍ
վապ ևկի Խան երկար առին իր արհեստան
գործ զնեղէ ետը՝ Մամուս կղզին եւ ուրի
ցկաւաններ պտտով ալ զինապա
հրահանութիւններ ըստժամ, մանաւանդ
Գուշ-Ատայի մէջ քանաւորինք տարուա
շանի մը կտորի աղբերը բացած է։ Հի
մա Պողիս վերադարձած բլլայով իր ըր
նակութիւնը հաստատած է իրեն, Կա
մայայի առատորակին ըով Պէրքըմզաւ
վորըջ թիւ երկու տունը, ուր ամէն
իրեն զիտով հիւանդները կ'ընդունին առ
տուան ժամը մէկին մինչեւ ութ։ Ձե
նիքըջաւթի օրերն ալ նոյնպէս ժամը մէ
կն ութ ձրի պարի նայի։

—Ապահով եմ մի, պատասխանեմ
բարձր ձայնով: Աւաղ, պարոն, այ
բանք այնքան սուղի նստած է լինձի որ
իրաւունք ունիմ հտարակուսելու: Այ
թշուառական քան տարեկան տաժա-
նակիր աշխատութեան դատապարտու-
նեց կիսն . . . մէկ հասկի աղշկան մայ-
րը սզանմած քլլալուն համար . . .
Աղաղակ մը . . . անհուն աղաղա-
կ . . . հոգեկարգի հառաջ մը ելաւ ծա-
րեռուն մէջէն . . .
Ժիւղերը բացուեցան մէկէն մի մէկ ե

Խեղճ աղլիկը, թեւերը երկնցուցած
 անձկութենէն ու ցաւէն աչքերը խնթ
 պէս բացած, Կառթոն Տէրքօժի գո
 վաղէն . . .
 —Պարոն, քոչեց, դժբաղէ՛ք . . . Ե
 բա՛ք ինձի . . . ո՛հ; ամբողջ նմարտու
 թիւնն ըսէք . . .
 —Ժա՛ն, ըսաւ Պ. Տէրքօժ. դու
 Կո՛ն էիք . . .
 —Այո՛, ամէն բան լսեցի . . . ամէ
 բան իմացայ . . . Այս ամբողջ . . .
 —Այս մարդուն առնուր թրժման տ
 Սէրվիէք է . . . Նորէն կը կրկնեմ որ ա

ԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՂԱՄՄԱԿԱՐԽՈՒՆԵՅԱԼ ՓԱՆԿԱՆԵՐՈՒՄ

Փորձեցե՛ք եւ պիտի հաւնողսի՛ք
Դիմեցե՛ք Պոլիս Մահմուտ-Փաշա
Գամաւնքո խանի Տակ-բիւ 73,
Գ. Էւ Լ. Քօլլեան եղ-
բաց եւ Ընկ. վա-
հաւատուո՛ր։

Եւծմամաւ՛ զնդգիւնքն մասմաւուր զեղ-

Տ Ո Ք Թ Է Օ Ր

ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

Նախկին թո՛ղջ
ԲԱՐԻՋԻ ՇԱՐԱՆՈՐ ՅՐԱՆՍԱԿԸ ԱԶԳԱՅԻ
ՄԵՅ ՀԻՆԱՂԱՆՈՅԻ

Որ ներքին թո՛ղջեան քարք աստիճանը նսեմա-
նէն ինքնաբերական լինելով քարքն աստիճանը

ճրատակով ասացած է
Հիւանդները կ'ընդունէին իր ստուշը ա-
մէն օր ժամը 7էն 11 թերա լիճ գողոյ
կըպ-ձարին, Լիւրճէն՝Կուրկի կեց թի-
124:

Գը կըբրինձէ մասնաշարարք Պղպի-
նե կուրթին հիւանդութիւնները (կէօրւա-
թըճնէֆէն, սքաի եւ սաստիւնքի) ինչ
պէս նաեւ զլուսն վրայ եղած ամաղո-
ցաւորը, ծննդական գործ, հիւանդ-
ութիւնները. նաեւ վիրաւորժական ամ-
բողոքողութիւններ կը կատարէ:

Հինգշաբթի օրերը աչքի հիւան-
դութիւնները ձրի կը նայի: 10—10

ԿԸ ՎԱՐՍՆԻՈՒԴ ԴԵՆ

անդիգերեւն խօսիւ ստովիւ ՄԱՅՍԹԵՐՍ
 ՉԱՅԹ ՄԻՍԹԷՄով, օրակոս տասն
 վարկի տարին աշխատութեան մը միայն
 ինչդէս կը հաստատեն ժաբօթօթ, Բը
 րանտերկասթ, Պայարտ Թէլլըր եւս
 ըրէ լիզովաշտանը։

Յաջողովեան դէմ տարակուսողա
 ւմէն աւարկութիւնը հերքում են ին
 ղինսկին կողմէն։

Հրատարակեցաւ 12րդ տետր
 իւրաքանչիւր տետրին զինն է 2 զրուշ
 Դիմա՝ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ։

5—5

ԸՈՐԵՑՈՐ - ՉԼԻԱԼԻՏԵ

Մասնագէտ ծննդական գործա-
րաններու եւ գաղղկական հրանա-
դուծեանց։ Ղալաթիա, Կամուրջի
գլուխը, Թիւ 3։

Ս Ի Կ Ա Ր Ի Թ Ո Ւ Ղ Թ

Առողջութեան անկէստ սկիարի թուղ-
կնատողները գործածելու են «ՊՅԵ ՄԱՐ-
ՇԷ» կոչուած թուղթը, որու կախարհի-
վող արեւը մը կայ մէջ տղըը BON բա-
ռուի եւ իր գանուի ամեն ծխալահատ
քով։

6-50

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՅՐԵՆԵՒԻ»

աբ Շաղէն . . . ձեր մայրը ոպաննած էլ
լաւուն համար . . . Դժբաղդաբար ապա-
ցոյցները շատ դիւրին են տեսնել . . .
Նորաբաի աղջիկը , որ հազիւ կրնա
տաքի վրայ կենալ , երեք քալ յառա-
ջացաւ ու Բրիտիթի տէրի գէտը հասաւ :
— Ո՛հ , ըսաւ մինչդեռ զմեռանի դո-
ղանշ մը իր կոկորդը կը խղզեր , ո՛հ . . .
դո՛ւք , դո՛ւք . . .
Գ. Տէրօթ կը յաղթանակէր :
Եւ այդ յաղթանակը կատարեալ էր
— Երբ որ ուղէք , ըսաւ Ֆոքէնզ Ծա-

լով չհաղթ կռուելու համար, միշտ պատ-
րաստ եմ:

Տանիէլ, որ ստակալի կերպով կատ-
ղած էր, ուրախ էր՝ որ անկրօնուն յա-
ռաջ բերած բացատութիւնը զրահ մըն է
իրն համար:

—Ո՛հ թիւապարտներու հետ կը մենա-
մարտիս եւ ո՛չ անոնց բարեկամներու
հետ, ըսաւ դերկովմը՝ նայելով որ ծի-
բեօղի շատ մօտը չգտնուի, այդ գոր-
դառններուն առջեւ պիտի մըր զուրկ:

Բիրիթիան Ժանի բառ մը իսկ ըս-
տաւ ոյժ չէր ունեցել:

10. The first of these is the fact that the
 second of these is the fact that the
 third of these is the fact that the

ԱՅԵՐԻ ԴԵՆԱՀԱՏՆԵՐԸ մեծագույն վարձատրութեանց արժանացած են աշխարհի մեծ ցուցահանդեսներուն մէջ :

Կը քանուի ղեկագործներու եւ ղեղավաճառաց քով : Ընդհանուր միջերանոց Տր. Այէրը ղեկորներն Պ. Էտմ. Բարունանայի անդիակական վաճառանոցը, 95 եւ 97, Խէ. Բաճէ դապրորմ, Վոյոտայի պահականային մօտ :